

<https://168.hu/kultura/ez-a-tortenet-a-kozeledesrol-szol-horvat-lili-forgatokonyviro-rendezo-195645>

168 Óra 2020. október 28-i számban jelent meg.

Ez a történet a közeledésről szól – Horvát Lili forgatókönyvíró, rendező a Felkészülésről

apropo:

Az örök szerelem

Hortomotto I : nem vagyunk egyformák, - viszont egyenlőek vagyunk.

Hortomotto II: A nőknek nem társra van szükségük, hanem a szerelem érzetére, vagy annak vetítésére, a hímhumán erőforrás egyéb lukratív és személyes hozzáadéka csupán járulékos elem.

Az evolúciós törzsfajlás *Yin* és *Yang*-ra való elkülönülése – az élőlényfejlődés kordában tartásának érdekében létrejött hibajavítások összehasonlító adatrenovációja során – két elkülönült speciest: egy-egy önálló agystruktúrát alakított ki. Mindkettő verzióknak megvannak a maga szánalmas jellemzői, de a megvalósult vénuszi Nem világerzékelése – éppen biológiai összetettségénél fogva – egy “költőibb” irányulatot vett a valóság kezelésének dekódolása során. Az így kialakult nyelv és kommunikáció fogalmi megközelítései például az eszközhasználatban is egy sajátos ergonómia kialakulásához vezetett. Ennek az antropológiai „*Gestaltung*” egyetemessége az egész bolygó felszínén értelemszerűen azonos.

Önmagában az a tény, hogy ahogy a Nők szerelemről éreznek, értekeznek, írnak és egymásközt kommunikálnak, az egy olyan általános adaptív hozzáállást alakít ki, mintha számukra létezne - vagy volna jó - az örök szerelem. Jár nekik. Ez ugyanis sok esetben nem más jelent mint a retikülből kivett új karonülő pincsi esete : "van másik " !!!!

Bár a csélcsep hímek pitypang módjára hullajtják magvaikat, de a női méh akár napokig tárolt formában képes e különböző magokból válogatni, miközben tulajdonosa szemlesütve vetít...

(képesek másokra gondolni aközben, miközben az egyikkel vannak...)

Kérdés: ki a sikeres, és valódi vadász az eképpen predesztinált földilét vadászmezején ?

A génátadás törzsfajlódése során, a testben kihordandó utódimplant elviselésére, sőt ! - öröme létrehozott önelidegenedés eredményeként, a női agyvelő különös alkaloidaképző kémiaja teszi lehetővé azt is, hogy a kelendőség kedvéért beültetett idegen szilikon implantátumot is a női test ékeként érezzék sajátjuknak, az önreflexívhiányos létükben alig zavartatván emiatt magukat, valójában tehát egy a személyes létet is megnyomorító hazugságra épül ez a stratégia. Azonban természetesen ez így természetes.

Igy esik a *femalien* érzékelés akciórádiuszán kívülre a kirovott munkamegosztás által megterhelt hímhumán igavonó alakzatok személyes és individuális léte is, amolyan külső implantokként használva azokat.

Látható: itt a civilizált hímhumán lét igazságtalansága ütközik a *femalien*-ek adaptív evolúciós stratégiájával. Nagyon kevés kivétellel, de nem létezik a földön nő-ember, aki elégedett lenne párjával, ugyanis a legjobb gén aranyásó, örök keresésének evolúciós algoritmuskényszere teszi ezt lehetetlenné - nekik is sajnos.

Hiszen ha az egyik elkopik, akkor értelemszerűen-törvényszerűen létjogosult lesz egy következőre - az idők végezetéig. Tehát jár nekik. Természetesen.

A mindenkori járulékosan hasznosított hímhumán megléte, egy örök eszmei objekté idegenedik el, létének hasznosítása - akár vonzó, akár nem - adottnak tekinthető és független az adott humánelem személyes kvalitásaitól.

Kizárólag egy elidegenedett a szexuális "mágnospolaritáson" túlmutató, az imprinting ösztönzés által kiszabott értékrend szerint kerül kiválasztásra, az egyed művészeti-alkotói cifrázkodása befolyásolhatja a folyamatot : az eredeti népek körbeálló női képviselői kataton gombszemekkel vonnak le következtetéseket a hímhumán pávatáncos egyéb képességeiről.

Másképpen is megfogalmazva: így lehetséges az a planetáris gyakorlat, amely a

génaradás katorgáját szolgálja, ahol a lecserélhető erőforrások személyes léte érdektelenné válik. Mindez persze abban az esetben is igaz, ahol a vak hímhumán algoritmus, hasonlóan szerelemmentes napi gyakorlata tükörként másolja avagy hasznosítja ugyanezt, a maga szerencsétlen evolúciós sorskönyve nyomán.

Ahol **nem ez** fordul elő, - szerencsés esetben mindkét oldalon - ott esetleg létezhet valami transzcendes, az emberen túli kontaktus és kontextus - itt : az átmenetileg az egymást használó egyedeknek egészen biztosan eme lét elviselhetelen feldolgozása és elutasítása lehet az alapélmény, s amelynek során csak a "szerelmek" sorozatainak a hordalékai között válhat egy-egy megérintett, az éppen aktuális koedukált kegyosztás ideiglenesen kitüntetett jutalmazottjává. Ez lehet az örök szerelem.

Józan értékrendű földilény nem hajolhat be egy ilyen kényszerpályás biológiai törvénynek, mert tudja, hogy ennek áthágása az egyetlen biztosítéka a (talán nem is létező) "örök szerelemnek".

Továbbá:

http://guo.hu/?page_id=10224

http://www.guo.hu/___WORDPRESS/Laszlo-Hortobagyi_Gayan-Uttejak-Orchestra/_By_The_Way/Femaliens/2021_Az%20orok%20szerelem.pdf

Nagyon jó kritikai visszhangot kapott – olyan neves külföldi szaklapokban is, mint a Rolling Stone magazin, a Variety és a The New York Times –, és a mozikban is sikeres Horvát Lili Felkészülés meghatározatlan ideig tartó együttlétre című filmje, amelyet számos rangos fesztiválra is meghívtak. A romantikus drámában valóság és képzelet csúszik össze egy szerelmes nő fejében. Hétfőn pedig eldőlt, hogy a 93. Oscar-versenyben Horvát Lili filmje képviseli hazánkat a „nemzetközi film” kategóriában. Ez alkalomból adju közre a film forgatókönyvírójával és rendezőjével készített interjúkat, amely a 168 Óra 2020. október 28-i számban jelent meg.

2020. november 24., 10:20

Szerző: Dorogi Katalin

A Velencei Filmfesztiválon debütált, és ezzel egy időben a Torontói Nemzetközi Filmfesztiválon is szerepelt. Az utóbbi a koronavírus-járvány miatt online zajlott, Velence viszont, szinte egyedülként, bevállalta az offline-t. Így rendezőként még a forgalmazás előtt láthatta, hogyan fogadják a nézők a filmet, hogyan reagálnak a vetítés alatt és után. Mit tapasztalt?

Attól, hogy a Velencei Fesztivált ennyi elmaradt kulturális esemény után meg merték rendezni élőben, volt valami kifejezetten magasztos hangulata az egésznek. Mindenki el volt egy kicsit komolyodva ettől a felelősségtől. Ahogy közeledett a fesztivál, mindennap vártuk a kollégáimmal a levelet, amelyben majd lefűjják az egészet. Az,

hogy szerencsére nem így lett, euforikus érzést keltett a szervezőkben és a résztvevőkben egyaránt. Filmkészítőként nagyon más élményt nyújtott ez a személyes jelenlét, mint amikor egy héttel később on-line integettem a Torontóban vetített filmemnek, sok ezer kilométerről. Az volt a benyomásom, hogy szépen működött a Felkészülés, magával ragadta a velencei nézőket **Márta belső utazásának története**. Egy-két apróságtól eltekintve azt sem éreztem, hogy másképp reagáltak volna, mint Magyarországon. **Ez egy szerelmi megszállottság története**, főhőse egy Amerikából Budapestre hazatérő **idegsebész nő**. A legkevésbé sem a magyar egészségügy a fő témánk, de Márta foglalkozása miatt felvillannak a filmben ezt érintő mozzanatok. Itthon mindenkinek megvan a saját egészségügyi sztorija – felszabadítóan hat a ráismerés, a közönség egy-egy pillanatra hangos nevetésben tör ki ezen az egyébiránt nem igazán vidám filmen. Külföldön ezeket a jeleneteket néma csendben, az egzotikumnak kijáró tisztelettel és szánakozással szemlélik.

Sőt, talán fikciónak vélik.

Szerintem nem. Mi magyarok sem nevetgélünk, amikor egy számunkra idegen környezet nehézségeit látjuk, amikor azt nézzük, hogy hú, milyen kemény a helyzet a világ másik oldalán.

Több ismertető, kritika is szerelmes filmnek titulálta a Felkészülést. Mennyire ért ezzel egyet?

Igen, **szerintem ez egy szerelmes film**. Nagy egzisztenciális kérdéstről szól: a **képzelet szerepéről az életünkben, a szerelmeinkben**. **De fontos, hogy itt nem egy flúgos nő vetít bele mindenfélét egy férfiba**. Mártával ez a dolog most először történik meg, **és kifejezetten ez a férfi, Dr. Drexler János váltotta ki belőle**. Szóval a filmünk egy nagy szerelem története, amelyet nézve az agyáláson túl valóban lehet annak drukkolni, hogy ez a két ember fogja már meg végre egymás kezét.

Spoilerezni tilos, ezért sok mindenre nem kérdezhetek rá, de végül is eldől a film végén, hogy ezt a kapcsolatot csupán képzelet a főszereplő, vagy valóban létrejött?

Szerintem eldől. De most, hogy gyűlnek a nézői reakciók, úgy érzem, egyfajta tükörbe nézést jelent a film vége – szélsőségesen különböznek ugyanis a nézői értelmezések az utolsó jelenet tekintetében. Van, aki happy endnek, van, aki búcsúnak értékeli.

Számomra annyira szimbolikus volt, hogy végül is mindegy lett volna. Nekem inkább arról szólt, hogy két ember, **és mindegy, hogy a valóságban vagy csak a nő fantáziájában, hogyan próbál közeledni egymáshoz**, ki, mit, mikor lép...

Hiszen felkészülés. **A közeledés, a még be nem teljesült vágyak és képzelgések ideje a szerelem különösen gyönyörű szakasza**.

Ön írta a forgatókönyvet is. Miért ezt a figurát választotta, alkotta?

Apránként alakul ki egy karakter. Abból indultam ki, hogy ne legyen már egészen fiatal lány. Ha az álmodozás ilyen nagy szerepet kap a történe-tében, akkor távolítsuk el a kamaszkortól, amikor ez nagyon is természetes dolog, legyen inkább olyan ember, aki megőrizte magában ezt a képességet. **Okos nő létére nagyon szemérmes.** Az is egyértelmű volt, hogy komoly karrierrel kell rendelkeznie, ne egy sodródó karakter legyen, akit hol ide vet az élet, hol oda. Márta egy sikeres amerikai életpályát jelentő fix vágányról mer letérni egy érzelmi döntés miatt.

Olyan karrier, amely az emberi aggyal foglalkozik, amihez ő fizikálisan nagyon bátran és szakmailag felkészülten nyúl akár szikével is, viszont ami már nem a fizikai része, de valahogy az agysejtek működéséhez kapcsolható, ott nagy hiányosságai vannak.

Igen, bizonyos ponton túl az agy tulajdonképpen az agysebészek számára is megismerhetetlen. Épp ez a fantasztikus benne. Az a megállapítás, hogy a **gondolkodás és az érzelmek fizikai folyamatok, a tudósok számára is a felfoghatóság határán van.**

Miért Sylvia Plath Mad Girl's Love Song című versének néhány sorát választotta mottóul?

„Szerettem volna inkább a vihar madarát, / Tavasszal süvítve visszajönne legalább. / Behúnyom a szemem, s a világ holtan hever. / Azt hiszem, tényleg csak a fejemben létezel” – így hangzik a mottó Závada Péter fordításában. Már egy ideje dolgoztam a forgatókönyvön, amikor elkezdtem úgy érezni: szükség lenne a film elején egy felütésre, amely rögtön irányba teszi a nézőt. Hogy már abban a hangulatban vagy fénytörésben nézze az első jeleneteket, amelyben **egy nő randevúra készülődik, hogy ez azért nem lesz ilyen egyszerű.** Sylvia Plathot nem kell bemutatnom mint világklasszis költőt – a versein kívül nekem is, mint oly sokaknak (például a női főszerepet alakító Stork Natasának) meghatározó kamaszkori olvasmányélményem volt Az üvegbura című regénye. A Mad Girl's Love Song című versét nem ismertem korábban, de az a klasszikus helyzet állt elő, hogy amikor az ember nagyon mélyen belemerül valamibe, nagyon foglalkoztatja valami, akkor jó helyen nyílik ki a könyv. Úgy éreztem, mintha Plath sorai az én történetemről szólnának. De a konkrét sorokon túl Sylvia Plath alakjának megidézése behív különböző konnotációkat is. Akár az ő nagy és nehéz szerelmi történetét Ted Hughes költővel, akár az öngyilkosságot, aminek a lehetőségét a filmben is súroljuk. A mi főhősünk más utat választ, de azt gondolom, gazdagítja a filmet, hogy a mottóval kinyitottuk ezt a lehetőséget is.

A zenéket is ön válogatta a filmhez. **Miért Schubertet, és miért a Téli utazást?**

Van egy jelenet, amelyben a **férfi főszereplőt gyerekként látjuk egy énekversenyen –** ehhez több szempontból is alkalmas választásnak tűnt Schubert A pizstrángja. Egyrészt megható, ahogyan egy gyerek ezt énekli, másrészt jó értelemben véve

közhelyszerű: kötelező tananyag, hetedikes énekkönyv. Az volt az elképzelésem, hogy bár a férfiből keveset látunk, és azt is a nő szemszögéből, nyíljon meg mögötte is egy tágas tér – így lett a komolyzene világa Drexler János lételeme. Mivel már megvolt A pisztráng, azt gondoltam, hogy abban a jelenetben, amikor a hangfalárus garázsában zenét hallgatnak Mártával, szintén egy Schubert-mű legyen az. Így jött a Téli utazás, amelynek a szövege sem volt mellékes. „Nem akarom zavarni álmodat, / Kár lenne nyugalmadért, / Ne halld meg lépteim / Halkan csukom be az ajtót! / Elmenetkor felírom az ajtóra neked: Jó éjt, / Hogy lásd, rád gondoltam.” Úgy éreztem, ez nagyon jól rezonál Márta attitűdjével. A felszínen visszafogottság, tapintat van, a felszín alatt pedig hatalmas szenvedélyek dúlnak. Úgy áll ott Márta Drexler előtt a filmben, mint egy csendes felkiáltójel. Éppen ezért ragaszkodtam ahhoz, hogy a filmben ez a konkrét felvétel szerepeljen – Dietrich Fischer-Dieskau tucatnyi alkalommal énekelte lemezre ezt a dalt, de itt a legnagyobb dinamikával. Ha szabad ilyet mondani egy ilyen kifinomult lied-előadásról: az előző sorokhoz képest szinte üvölti: „Hogy lásd, rád gondoltam.

A film nagy részében a főszereplő nő arcát látjuk, mondhatni, az ő arckifejezéseiről olvassuk le a történetet, ehhez nagyon nehéz színészt találni. Hogyan esett a választása Stork Natasára, aki nem ma kezdte a színészetet, de nem annyira ismert, filmben sem nagyon szerepelt, filmfőszerepet pedig egyáltalán nem játszott még?

Olyan embert kerestem, akiben megvan a törékenység és az erő izgalmas kettőssége, és aki kellőképpen intelligens ahhoz, hogy hitelesen alakítson egy idegsebészt. Fontos volt az is, hogy intenzív belső világa legyen – nyilván nem olyan szélsőséges módon, mint a karakternek, de hogy tudjon ehhez kapcsolódni. És el kell tudnunk képzelni róla, hogy Amerikában töltött orvosként húsz évet, tehát hogy nem azért küzdött az elmúlt években, hogy ki tudja fizetni a számláit. Natasával évfolyamtársak voltunk az egyetemen, régóta ismerjük egymást, de korábban nem dolgoztunk együtt. Nagyon szereti az arcát a kamera – ez egy adottság, ami elengedhetetlen egy filmes főszerephez, de önmagában nem elég. Natasa fantasztikus színészi dimenziókat nyitott meg a munka során, a szerepében való elmélyülés igényét egészen kivételesnek éreztem. Egyenrangú partnerként dolgoztunk, már az előkészítés során mindig éreztem, hogy két próba között is haladt előre, dolgozott saját magán.

Hogy tudja a rendező instruálni a színészt egy ilyen típusú filmnél?

Nagyon változatos módjai vannak ennek, ez nem általánosítható dolog. Ha csak ezt a konkrét filmet nézzük, teljesen másként léptem kapcsolatba Natasával, mint a férfi főszereplővel, Bodó Viktorral, és megint másként mondjuk Vilmányi Benett-tel. Ezek egymástól nagyon különböző szövetségek. Natasával például a klasszikus értelemben vett próbák mellett zajlott egy intimebb próbafolyamat is, ahol ő, Maly Róbert operatőr és én együtt keresgeltük egy kis kamerával Márta karakterének mikrorészleteit. Hogyan jár, hogyan néz bele egy tükörbe, hogyan dobja le a táskáját

az ágyra, hogyan létezik egyedül egy lakásban. És persze rengeteget beszélgettünk a karakter ívéről: hogy melyik jelenetben melyik mondat vagy gesztus mit jelent, mi a funkciója a történeten belül, hol tart éppen Márta. Ennek az alapos felkészülésnek köszönhetően a forgatáson a színészi játék tekintetében már csak a finomhangolással foglalkoztunk, Natasa nagy biztonsággal mozgott Márta történetében. Ráadásul nem csinált semmi mást a forgatás alatt, nem játszott színházban, nem próbált – ahogy egyébként Bodó Viktor sem –, tehát mindketten teljesen belemerülhettek a szerepük világába.

Ha már szóba került a tükör: hangsúlyos pillanatai a filmnek, amikor a **főszereplő figyelmesen szembenéz önmagával a tükörben**, emellett többféle ablaküvegen látjuk a tükröződő képmását, ha nem is egyértelműen és élesen.

Ez a történet a **közeledésről szól, két egymással nehezen kapcsolatba lépő ember változásáról** – de nemcsak egymáshoz közelednek, hanem talán saját magukhoz is. Ez valamiféle szembenézést jelent, ehhez kapcsolódnak ezek a valóban **homályos tükörök**. De másképp is megjelenik a tükröződés vagy tükrözés inkább: több jelenetben is látunk önkéntelen vagy éppen szándékos párhuzamosságot a két főhős mozdulataiban.

Filmforgatáskor a költségek sok mindennek határt szabnak, de gondolom, nem csak ezért játszódik a film nagy része behatárolt, zárt terekben, kisebb szobákban, míg a nagytotálók gyakran tejködös városképek a hidakról nézve. A sok zárt térről, bár itt a főszereplő nő, A kékszakállú herceg vára jutott eszembe, ahol minden feltárló ajtó a lélek egy-egy ismeretlen bugyrába vezet.

Talán azért is különleges hős Márta, mert ezeket a befelé vezető ajtókat negyven felé nem sokan merik már nyitogatni. Örülök, hogy a Kékszakállú szóba kerül, mert a forgatókönyvírás során sokat emlegettük annak kapcsán, hogy Drexler János karakterének háttértörténetéből mennyi minden rejtve marad.

Milyen gyakran tud filmet készíteni? Az előző filmje, A szerdai gyerek 2015-ben készült el (és szintén A kategóriás fesztiválon debütált).

Ez csak a második filmem, pályáról korai lenne beszélni. A szerdai gyerek fesztiválkörútját követően azonnal elkezdtem a Felkészüléssel foglalkozni – magam írtam, valamint Csernátorny Dóra és Miskolczi Péter mellett producere is voltam a filmnek. Az egykori nevén a Filmalapnál az első perctől nagy támogatás kísérte ezt a projektet. Az új filmintézet már a kész filmet látta, ők is melegen fogadták. A vírushelyzettől eltekintve a hazai forgalmazása, valamint a fesztiválkörútja is nagyon szerencsésen alakul, ha a következő filmem megvalósítása is ilyen simán megy, nem lesz okom panaszra.

Nyilatkozta is, hogy a következő filmmel kapcsolatban van is már valami a tarsolyában, de még nem szeretne beszélni róla. Gondolom, jellegét tekintve az emberi érzelmekkel kapcsolatos téma, és nem mondjuk történelmi tabló.

Így van, ilyen értelemben nem bújok ki a bőrömből.